

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ภาษาไทย

3. แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
4. การสื่อสาร
5. การเขียนสื่อสาร
6. แบบฝึกทักษะ
7. แผนการจัดการเรียนรู้
8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
9. ความพึงพอใจในการเรียนรู้
10. บริบทพื้นที่วิจัย
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

11.1 งานวิจัยในประเทศ

11.2 งานวิจัยต่างประเทศ

12. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 1) ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น จึงได้กำหนดสาระบางประการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับ ข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่หลักสูตรต้องการข้อที่หนึ่งคือ ความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการรับสาร ด้วยการ ฟัง และอ่านส่งสารด้วยการพูด และเขียนซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นหัวข้อในการวิจัยในครั้งนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 37) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้

1. **ทำไมต้องเรียนภาษาไทย** เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณี และสุนทรีย์ภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสาน ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

2. **เรียนรู้อะไรในภาษาไทย** ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตจริง

2.1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้ จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 การเขียน การเขียนสะกดตามอักษรวิธี การเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำ และรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ข้อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.3 การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูด แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

2.4 หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และ อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

2.5 วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษา ข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมา จนถึงปัจจุบัน

3. คุณภาพผู้เรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

3.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรอง ง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

3.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

3.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูด แสดงความคิดเห็นความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

3.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำ ในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่ง ประโยคง่ายๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น ได้ เหมาะสม

3.5 เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและ วรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลง พื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร่ำร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร่ายกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

4. มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูด แสดงความรู้ ความคิดความรู้สึกลงในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ สร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาพยางค์มีปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และ วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

5. ตัวชี้วัดชั้นปี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีตัวชี้วัดชั้นปี ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ
2. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
4. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน
5. คาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน
6. อ่านหนังสือตามความสนใจ อย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน
7. บอกความหมาย ของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบ เห็น

ในชีวิตประจำวัน

8. มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด
2. เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ
3. มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง ดู พูด

1. ฟังคำแนะนำ คำสั่งง่ายๆ และปฏิบัติตาม
2. ตอบคำถามและเล่าเรื่อง ที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง
3. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู
4. พูดสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์
5. มีมารยาท ในการฟัง การดูและการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

1. บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย
2. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ
3. เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ
4. ต่อคำคล้องจองง่าย ๆ

สาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม

1. บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อย

กรองสำหรับเด็ก

2. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองตามความสนใจ

สรุปได้ว่า ภาษาไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สิ่งที่ต้องเรียนรู้ในภาษาไทย ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

ทักษะที่สำคัญ มาตรฐานและ ตัวชี้วัดชั้นปี โดยเฉพาะการเขียนเพื่อการสื่อสาร ต้องฝึกทักษะ การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ เขียนเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ และมีมารยาทในการเขียน ให้มีประสิทธิภาพเกิดทักษะความชำนาญตั้งแต่ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 จึงจะไม่มีปัญหาในการเรียนชั้นที่สูงขึ้นต่อไป

แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

นักการศึกษาได้ศึกษา ทดลองใช้และทำการวิจัย รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ภาษาไทย ดังนี้

1. การสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters Approach) การสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน เป็นการพัฒนาทักษะ ภาษาไทยในลักษณะทักษะสัมพันธ์ ตามหลักการสอนเพื่อการสื่อสาร ดังนี้ (วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์. 2549 : 59-66)

การสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ได้รับการพัฒนาโดยนักภาษา ศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านและครูสอนภาษาชาวออสเตรเลียหลายคน เช่น ไบรอัน เกรย์ ดร.ริชาร์ด วอลด์เกอร์ และเน็ย คอร์ เป็นต้น ปี ค.ศ.1960 เริ่มมีการทดลองสอน ภาษาอังกฤษแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนชาวพื้นเมืองกับชาวออสเตรเลีย ผลการ ทดลอง พบว่า นักเรียนเกือบร้อยละ 100 สามารถอ่าน เขียน ฟังและพูดภาษาอังกฤษได้เป็น อย่างดี ทำให้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาได้รับการเผยแพร่ทั่วประเทศออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา แคนาดา และประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับในประเทศไทย ได้มีการทดลองสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ใช้ในการทดลองสอนภาษาอังกฤษและ ภาษาไทย ในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปรากฏผล เช่นเดียวกับการทดลองในประเทศออสเตรเลีย กล่าวคือนักเรียน สามารถอ่าน เขียน และ พัฒนาทักษะการฟังและพูดได้ดี จึงมีการเสนอโครงการ พัฒนาการอ่านในประเทศกับโรดารี สากล โดยมี ดร.ริชาร์ด วอลด์เกอร์ เป็นผู้ประสานงานและได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการ โครงการนำร่องในโรงเรียนที่มีปัญหาทางภาษา ณ จังหวัดสุรินทร์ ในปี พ.ศ. 2530 โดยได้รับความร่วมมือในการดำเนินการจากมูลนิธิโรดารีสากล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน มิตร และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนใน กลุ่มโรงเรียนทดลองมีความสามารถด้านการอ่าน เขียน ฟังและพูดภาษาไทยสูงกว่านักเรียน

ในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มประสบการณ์อื่นก็สูงกว่า เช่นเดียวกัน

1.1 หลักการและทฤษฎีสำคัญ ที่เป็นพื้นฐาน ของกระบวนการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ดังนี้

1.1.1 แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (The Communicative Approach) กระบวนการสอนตาม แนวทฤษฎีการสอนแบบนี้ เน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างครูกับนักเรียนเป็นหลัก และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนเป็นสำคัญ การกระตุ้นให้นักเรียนอยาก รู้อยากแสดงออกทางภาษาหรือการทดลองใช้ภาษาเพื่อความหมายด้วยตนเองทั้งการฟัง พูด อ่าน ละเขียน ย่อมทำให้พัฒนาการทางภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติได้ เนื้อหาที่จัดขึ้นเป็นบทเรียน ควนเน้นบริบททางภาษาที่มีความหมายแก่นักเรียนตามหลักการใช้ภาษาในสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ มากกว่าการเน้นองค์ประกอบย่อยของภาษาและหลักเกณฑ์ทางภาษา นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอน จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนเพื่อฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ครูมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไข ให้นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้อง กิจกรรมดังกล่าวได้แก่ การทำงานกลุ่มย่อย เพื่อการอ่านร่วมกัน การเขียนเรื่องร่วมกัน การโต้ตอบในการฟัง การพูดร่วมกัน

1.1.2 แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach) การสอนแนวทฤษฎีการสอนแบบนี้ จะเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายในชีวิตประจำวันได้โดยอาศัยหลักการทางภาษาศาสตร์ เชิงสังคมวิทยาซึ่งว่าด้วยเนื้อหาในบริบทและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชน ที่อาจใช้แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม กระบวนการสอนแนวทฤษฎีนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อจัดลำดับขั้นตอนของกระบวนการให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ต่อเนื่องเหมาะสมแก่ผู้เรียนตามวัย ความสามารถ ความถนัด และความสนใจซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวรแก่ผู้เรียนได้ การสอนสิ่งที่มีความหมายกับนักเรียน โดยใช้สื่อการเรียนการสอนจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากการใช้ของจริงที่นักเรียนเคยพบในชีวิตประจำวัน สื่อทดแทนของจริงและการใช้สัญลักษณ์และเพื่อฝึกทักษะการใช้ภาษาในการฟัง การพูด และการเขียน ของผู้เรียน

1.1.3 ทฤษฎีการสอนอ่าน (Teaching Reading Approach) ทฤษฎีการสอนอ่านในปัจจุบันมีหลายทฤษฎี ทฤษฎีที่สำคัญคือ ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ และทฤษฎีทางจิตวิทยา แม้ว่าเป้าหมายของการสอนอ่านจะคล้ายคลึงกัน คือต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถ

ในการจับใจความสำคัญ หารายละเอียดของเรื่อง แปลความ ตีความ ขยายความ และมีเจตคติ การอ่านทางบวก เช่น รักการอ่าน สนใจการอ่าน กระบวนการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ เป็นการสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการทางความคิด ดังนั้นวิธีสอนและ เทคนิคการสอนต้องคำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยา ในการรับรู้การอ่าน การถ่ายโยง ความคิด รวบรวม รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะช่วยให้การอ่านสมบูรณ์ ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ประสบการณ์ และการระลึกถึงการอ่านได้ เพื่อให้การเรียนรู้การอ่านเป็นไปอย่าง ถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

1.2 หลักในการสอนอ่านและเขียนตามวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนภาษาของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ดังนี้

1.2.1 เด็กจะอ่านและเขียนประสบความสำเร็จถ้าเขาได้อ่านและเขียนอย่างมี จุดมุ่งหมายและมีประโยชน์

1.2.2 เด็กที่เริ่มเรียนควรจะต้องเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดเสียก่อน แล้วจึง เรียนรู้ส่วนย่อยของภาษาอันเป็นส่วนหนึ่งของเรื่อง

1.2.3 เนื้อเรื่องที่สอนจะต้องเป็นเรื่องที่เร้าใจ เพื่อให้เด็กฝึกการใช้ภาษา เป็นธรรมชาติ และจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ทำทพความสามารถของเด็กในการฝึกใช้ ภาษา

1.2.4 ครูควรช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองโดยฝึกให้แก้ปัญหาด้วย ตนเอง

1.2.5 เมื่อนักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองแล้ว จะสามารถพัฒนาการ เรียนรู้ได้จากวัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เรียนผลิตขึ้น

1.2.6 ความแม่นยำในเนื้อหาและประสบการณ์ จะเกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียน ได้เป็นทั้งผู้อ่านและผู้เขียนไปพร้อม ๆ กัน

สรุปได้ว่าวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะตอบสนองความต้องการในการ เรียนภาษาได้อย่างแท้จริง เพราะผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตั้งแต่การฟัง พูด อ่าน และเขียน จนถึงขั้นตรวจผลงานของตนเองการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนหรือกิจกรรมนำเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญในการใช้ รูปแบบภาษากับผู้เรียน ดังนั้น แบบฝึกทักษะในชั้นที่ 5 นั้นต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง และเหมาะสมที่จะเป็นปัจจัยป้อน เพื่อให้เป็นรูปแบบของภาษาที่เหมาะสมด้วย เช่น หลักการ ใช้ภาษา การอ่านซ้ำ อ่านบ่อย จำคำ เขียนคำ แต่งประโยค อ่านประโยค เขียนเรื่องสั้นโดย

จัดกิจกรรมตามแบบฝึกทักษะเรียงตามจุดประสงค์ในชั้นที่ 5 ตั้งแต่จุดประสงค์ที่ 1-8 จึงจะสามารถพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มี 5 ชั้นตามลำดับ ดังนี้

- 1.3.1 ครูอ่านเรื่องให้ฟัง
- 1.3.2 นักเรียนเล่าเรื่องย้อนกลับ
- 1.3.3 ครูและนักเรียนเขียนเรื่องร่วมกัน
- 1.3.4 นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่
- 1.3.5 นักเรียนฝึกทักษะทางภาษา

ชั้นที่ 1 : ครูอ่านเรื่องให้ฟัง

ครูเป็นผู้อ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง โดยใช้เทคนิคการอ่านเชิงเล่าเรื่องอย่างมีชีวิตชีวา ที่เร้าความสนใจ ไม่ใช่อ่านตามหนังสือไปเรื่อย ๆ ในขั้นนี้เป็นการฝึกเคลื่อนสายตจากซ้ายไปขวา และฝึกสมาธิในการฟัง นักเรียนได้รับการเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ทางภาษาโดยการฟัง การสนทนา และการดู เกิดทักษะการสังเกต มีความเพลิดเพลินในการฟัง

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรถือหนังสือให้ถูกต้องเหมาะสม ไม่ควรพับหนังสือ หน้าใดที่ไม่ต้องการให้นักเรียนเห็นให้ใช้กระดาษปิดไว้
2. ต้องเล่าเรื่องให้จบในคราวเดียวกัน และควรเล่าแบบให้นักเรียนมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงไปสู่ตัวนักเรียนด้วย
3. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทุกครั้ง จนมั่นใจ ว่านักเรียนจำเรื่องได้

ชั้นที่ 2 : นักเรียนเล่าเรื่องย้อนกลับ

ครูถามคำถามง่าย ๆ กระตุ้นให้นักเรียนทุกคนเล่าเรื่องที่ได้อ่านจากครูในชั้นที่ 1 และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เมื่อช่วยกันเล่าเรื่องจนจบแล้ว ครูทบทวนโดยการสนทนาเรื่องที่เล่าทีละหน้า แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูทุกหน้า เมื่อสนทนาจบ ให้นักเรียนฝึกเล่าเนื้อเรื่องที่หน้าสลับกันและให้นักเรียนแต่ละคนลองเล่าเรื่องด้วยตนเองได้ จนจบเรื่องแล้วจึงให้แสดงบทบาทสมมติโดยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดงและต่อบทสนทนางานเอง ถ้าต่อไม่ได้ให้เพื่อนช่วยกันเล่า

ข้อเสนอแนะ

1. การเล่าเรื่อง ควรฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำให้ถูกต้อง ชัดเจน และเว้นวรรคให้ถูกต้องเหมาะสม
2. แสดงบทบาทสมมติ ควรให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้แสดงบทบาทสมมติ
3. ครูอาจแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มทำมงกุฎตัวละครแล้วฝึกฝนและออกมาแสดงบทบาทสมมติเป็นกลุ่ม ๆ

ขั้นที่ 3 : ครูและนักเรียนเขียนเรื่องร่วมกัน

ขั้นนี้ให้นักเรียนตกลงกันก่อนว่า จะให้ครูเขียนประโยคใดบนแผนภูมิ โดยครูคอยแนะนำช่วยเหลือด้านการใช้ภาษาให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง ครูควรเขียนทีละคำช้า ๆ ขณะที่เขียน ครูจะไม่ย่นบังแผนภูมิเพื่อให้นักเรียนสังเกตลีลามือของการเขียนตัวอักษร พร้อมทั้งอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนฝึกเขียนในอากาศและอ่านตามเมื่อเขียนจบประโยค แล้วให้นักเรียนอ่านตามทั้งประโยคอีกครั้ง การเขียนแผนภูมิแต่ละแผ่นควรมีประโยคไม่ยาวเกินไป และเหลือกระดาษไว้ให้นักเรียนออกมาวาดภาพให้สัมพันธ์กับข้อความในแผนภูมิแต่ละหน้า

ข้อเสนอแนะ

1. การเขียนเรื่องร่วมกันถ้านักเรียนบอกเรื่องไม่ได้ ให้ใช้คำถามกระตุ้นให้ระลึกเรื่อง
2. ให้นักเรียนสังเกตการเว้นวรรคตอน การย่อหน้า และเครื่องหมายต่าง ๆ
3. การเขียนคำต้องเขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี คือถูกต้องตามรูปแบบทิศทางของการเขียนตัวอักษร และการวางเครื่องหมายต่าง ๆ
4. นักเรียนอ่านเรื่องแต่ละหน้า

ขั้นที่ 4 : นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่

ขั้นนี้ ครูนำหนังสือเล่มใหญ่ที่ตัดออกจากแผนภูมิในขั้นที่ 3 มาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านและช่วยกันวาดภาพให้สอดคล้องกับข้อความครั้งละ 1 แผ่น จนจบเรื่องเขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มที่ปกหลัง พร้อมกับจัดทำรูปเล่มให้เรียบร้อยแล้วแสดงผลงานเมื่อนักเรียนเขียนหนังสือได้แล้ว ให้ตัดออกจากแผนภูมิ ครูต้องตรวจสอบและแนะนำวิธีเขียนอักษรให้ถูกต้อง รวมทั้งการตีเส้นบรรทัดเพื่อความเรียบร้อยด้วย

ข้อเสนอแนะ

ควรฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ ตลอดจนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การแสดงผลงานของกลุ่ม ควรพิจารณาให้สมาชิกในกลุ่มอ่านเรื่องในหนังสือเล่มใหญ่ด้วย

ขั้นที่ 5 : นักเรียนฝึกทักษะทางภาษา

กิจกรรมในขั้นนี้ ใช้หนังสือเล่มใหญ่ของกลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษา เช่น การแจกลูกสะกดคำ เขียนคำ เขียนประโยค เขียนเรื่องสั้น

สำหรับการจัดกิจกรรม ควรจัดให้สัมพันธ์ทักษะและบูรณาการจุดประสงค์บางข้อในคราวเดียวกัน เช่น จุดประสงค์ที่ 1, 2, 3 กับจุดประสงค์ที่ 7 และ 8

ข้อเสนอแนะ

1. ครูต้องฝึกมารยาทและนิสัยที่ดีในการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนแต่ละครั้ง
2. ภาษาถิ่นควรใช้เฉพาะการแปลความหมาย คำที่เป็นนามธรรมที่เข้าใจได้ยากเท่านั้น เช่น ฟืน สัญญา ปราณี
3. การทำหนังสือเล่มเล็กไม่ได้กำหนดว่าต้องทำ หากเป็นความต้องการของนักเรียนก็ควรสนับสนุนให้ทำ เพราะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจในผลงานของตนเองมีนิสัยรักการอ่านและรักการเขียน

1.4 จุดมุ่งหมายตามขั้นตอน การสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
รูปแบบที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องกระบวนการเรียนการสอนในขั้นนี้ครูใช้การสนทนากับนักเรียนช่วยในการสื่อความหมาย โดยการใช้คำถามง่าย ๆ และให้นักเรียนดูจากภาพประกอบตั้งแต่หน้าปกจนถึงท้ายเล่มเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับเรื่อง โดยเน้นการใช้ภาษาประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน นักเรียนจะเริ่มพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายต่าง ๆ ของคำในเรื่องได้โดยง่ายและถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 2 ให้นักเรียนเล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง สทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน อ่านออกเสียงและบทบาทสมมติ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกการระลึกเรื่องที่ฟังจากการอ่าน ได้
2. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความหมายของรายละเอียดของเรื่องได้

ขั้นตอนที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกการระลึกเรื่องที่ฟังจากการอ่าน ได้
2. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักตัวอักษรที่ใช้แทนความหมายของคำต่าง ๆ ที่เคย

เรียนมาในตอนที่ 1 และ 2 จากการฟังและพูด

3. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจลีลาของการเขียนอักษรความสัมพันธ์ของเสียง

และตัวอักษร

4. เพื่อให้ให้นักเรียนสื่อความหมายของตนจากภาษาพูดเป็นภาษาเขียน
5. เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดสร้างสรรค์และใช้จินตนาการ

สื่อความหมาย

ขั้นตอนที่ 4 ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง และแสดงออกถึงความเข้าใจความหมายของคำและประโยคของเรื่องที่ย่านได้

ขั้นตอนที่ 5 นักเรียนฝึกทักษะทางภาษา เล่นเกม หรือทำแบบฝึกทักษะทางภาษา

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยองค์ประกอบย่อย ๆ ของภาษาต่าง ๆ จนเกิดความแม่นยำ สามารถอ่าน เรียบเรียงคำเป็นประโยค รวมทั้งเข้าใจการใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่เรียนมาแล้วได้ โดยกำหนดจุดประสงค์การสอนตามลำดับ 1-8 จุดประสงค์ ดังนี้

- จุดประสงค์ที่ 1 อ่านและเขียนคำในหนังสือเล่มใหญ่ได้
- จุดประสงค์ที่ 2 แต่งประโยคจากคำในหนังสือเล่มใหญ่ได้
- จุดประสงค์ที่ 3 แจกถูกประสมคำในหนังสือเล่มใหญ่ไปสู่คำใหม่ได้
- จุดประสงค์ที่ 4 แต่งประโยคจากคำใหม่ได้
- จุดประสงค์ที่ 5 อ่านเรื่องใหม่ได้

จุดประสงค์ที่ 6 เล่าเรื่องหรือบอกรายละเอียดสิ่งที่อ่านฟัง พบในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์ที่ 7 พูดและสนทนาเรื่องต่าง ๆ ได้

จุดประสงค์ที่ 8 เขียนเรื่องสั้น ๆ ได้

สรุปได้ว่า การสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นหลัก เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ภาษาในลักษณะทักษะสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ และเกิดความคล่องตัวจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจนถึงขั้นนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำวิธีการสอนรูปแบบนี้มาสร้างแบบฝึกทักษะมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นที่ 5 จุดประสงค์ที่ 1-8 ที่สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการเขียนสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสื่อสาร

1. ความหมายของการสื่อสาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการสื่อสารไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 116) ได้ให้ความหมายของการสื่อสาร ไว้ว่า การสื่อสาร น.วิธีการนำถ้อยคำ ข้อความหรือหนังสือเป็นต้นจากบุคคลหนึ่งหรือสถานการณที่หนึ่ง ไปยังบุคคลหนึ่งหรืออีกสถานการณที่หนึ่ง

กรมวิชาการ (2545 ค : 180) ได้กล่าวถึงการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารเป็นวิธีการที่มนุษย์ติดต่อแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิด และความรู้สึกต่อกัน เมื่อมีฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ส่งสาร ก็ต้องมีฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับสาร ผู้รับสารรับด้วยวิธีการฟังและการอ่าน ส่วนผู้ส่งสารก็จะส่งด้วยวิธีการพูดและการเขียน การที่ผู้ส่งสารส่งได้ครบถ้วนตามกระบวนการสื่อสาร ผู้รับสารรับได้เป็นไปตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสารลักษณะเช่นนี้จึงจะไม่เกิดความบกพร่องของการสื่อสาร

สนธิ สัตโยภาส (2545 : 2) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ตลอดจนข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ให้กันและกัน โดยผ่านทางสัญลักษณ์ต่าง ๆ จนเกิดการกำหนดหมายรู้เรื่องราว นั้น ๆ ร่วมกัน

สิริวรรณ นันทจินตล (2546 : 1-2 ; อ้างจาก สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2530 : 1) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า “การสื่อสารหมายถึง การนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือความรู้สึกโดยอาศัยเครื่องหมายไปโดยวิธี

ใดวิธีหนึ่งให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการจนทำให้เกิดการกำหนดรู้ความหมายแห่งเรื่องราวนั้นร่วมกัน” และ(สมควร กวียะ. 2535 : 1-2) ได้กล่าวถึงการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสาร (Communication) ระหว่างมนุษย์มิใช่การส่งสารเพื่อก่อให้เกิดผลตามเจตนาธรรมของผู้ส่งสารตามความหมายที่มักใช้กันอยู่โดยทั่วไป แต่หมายรวมถึงการรับสาร การป้อนกลับ อันตรกิริยา ระหว่างผู้สื่อสารทั้งสองฝ่าย นำไปสู่ความรู้ความเข้าใจร่วมกันในความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง การสื่อสารจึงเป็นกระบวนการสองวิถี (Two-way) เสมือนหนึ่งวงจรความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อแลกเปลี่ยนความหมายที่อยู่ในสมองของบุคคลที่สื่อสาร

สวนิต ชมาภย์ (2548 : 45) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า หมายถึงการพูดกับการฟัง การเขียนกับการอ่าน การแสดงกับการดู และยังรวมไปถึงการกระทำอย่างอื่นอีกหลายอย่าง เช่น การให้จังหวะของผู้ควบคุมวงดนตรีกับการเล่นเครื่องดนตรีตามจังหวะนั้น การส่งสัญญาณจราจรกับการปฏิบัติตามของผู้ขับขี่รถยนต์

คินเซต (Kincaid, D. Lawrence ; อ้างอิงใน พรพิมล เกลิมมีประเสริฐฐ. 2546 : 84) กล่าวว่า “การสื่อสารคือกระบวนการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ (Information) ระหว่างผู้ร่วมมือสื่อสารเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน”

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ และคณะ (2535 : 1) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า หมายถึง การติดต่อระหว่างมนุษย์ด้วยวิธีการต่าง ๆ อันทำให้ฝ่ายหนึ่งรับรู้ความหมายจากอีกฝ่ายหนึ่ง

สรุปได้ว่า ความหมายของการสื่อสารหมายถึง การติดต่อระหว่างบุคคลสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ส่ง อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับ จะด้วยวิธีการใดก็ตามทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อด้วยการเผชิญหน้าหรือผ่านสื่อต่าง ๆ ก็ตาม ทำให้ฝ่ายหนึ่งส่งเรื่องราวได้ตามประสงค์ ได้ตรงความหมายที่อยู่ในความคิดของตน แล้วให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับรู้ความคิดความหมายนั้น ตลอดจนเข้าใจได้ถูกต้อง ตอบสนองตามที่ผู้ส่งต้องการ การสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผลต้องฝึกฝนและพัฒนาทักษะการสื่อสารอยู่เสมอจึงจะสื่อสารได้สำเร็จ

2. ความสำคัญของการสื่อสาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 ค : 180) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่สำคัญ การสื่อสารที่บกพร่องจะทำให้เกิดปัญหาตั้งแต่ปัญหาเล็ก ๆ จนถึงปัญหาใหญ่ การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนที่เกิดปัญหาไม่เข้าใจในกระบวนการสื่อสารแก่กันและกัน ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบการเรียนการสอนอย่างแน่นอน

ดวงใจ ไทยอนุบุญ (2545 : ปกหลัง) ได้กล่าวถึงการสื่อสารว่า กระบวนการสื่อสาร การส่งสาร และการรับสารจะต้องสอดคล้องกัน เพื่อให้ได้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การคิดไตร่ตรองใคร่ครวญและกลั่นกรองเนื้อหาสาระในการเขียนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลานานกว่าการพูดและการฟัง ดังนั้นการเขียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดความเข้าใจตรงกันอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นเรื่องที่ต้องฝึกฝนเรียนรู้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดความชำนาญ

สนธิ สัตโยภาส (2545 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสาร ว่าการสื่อสารมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมของทุกระดับในทุกด้าน ต่อการดำรงชีวิตของทุกคน การประกอบสัมมาอาชีพ และด้านการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น คนทุกคนจะเข้าใจกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งพหุอาศัยกันก็ด้วยการติดต่อ สื่อสารกัน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะทำให้เป็นบุคคลที่รู้ทันโลก ทันเหตุการณ์และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กุสุมา รักษ์มณีและคณะ (ม.ป.ป. : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารว่า การสื่อสารแทรกอยู่เกือบทุกขณะกิจกรรมและการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น เด็กทารกจะส่งเสียงร้องเพื่อสื่อความมีชีวิต เด็กเล็กจะการใช้การพูดคุยกันเพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ นักเรียนจะใช้อ่านเอกสารตำราต่าง ๆ หรือการฟัง จากครูหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ผู้ที่ทำงานใช้การพูดคุยปรึกษากัน หรือศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัยต่าง ๆ เพื่อพัฒนางาน

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 112) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารว่า คนไทยใช้ภาษาไทยสำหรับติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันได้ โดยทั่วไปในเรื่องการสื่อสารมีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และตัวสาร ซึ่งตัวสารนี้ก็มีทั้งภาษา เครื่องมือสื่อสาร และวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารด้วย เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือของการสื่อสาร ดังนั้น ภาษาไทยจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารสำหรับการดำรงชีวิตประจำวันที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนไทยทุกคน

สรุปได้ว่า การสื่อสารมีความสำคัญต่อมนุษย์ในทุกด้าน ทั้งด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะทำให้มนุษย์เป็นบุคคลที่รู้ทันโลก ทันเหตุการณ์และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและชาญฉลาด

3. การสื่อสารด้วยภาษา

นักการศึกษาได้กล่าวถึงการสื่อสารด้วยภาษา ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 ค : 180) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารภาษาว่า หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษาได้กำหนดให้ ทักษะการใช้ภาษา ทั้งการฟัง พูด ดู อ่านและเขียนในรูปแบบต่าง ๆ สร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และสร้างนิสัยรักการอ่าน ทักษะทางการเขียนเพื่อการสื่อสาร การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งใช้ทักษะการฟัง พูด ดู อ่าน เลือกรับฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนพูด แสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกอย่างสร้างสรรค์ ใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ และคณะ (2535 : 1) ได้กล่าวว่า ในการสื่อสารภาษาไทยจะต้องมีทั้ง ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร สาร และภาษาที่ใช้สื่อสาร เมื่อคนไทยสื่อสารตามปกติใช้ภาษาไทย การสื่อสารด้วยภาษาไทยจะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อผู้ใช้ภาษามีความรู้เกี่ยวกับคำ และประโยคในภาษาไทยในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การออกเสียงคำ
2. การสะกดคำ
3. ความหมายของคำ
4. การใช้คำในสถานการณ์ต่าง ๆ
5. ส่วนประกอบของประโยค

สนิท สัตโยภาส (2545 : 2) กล่าวว่า ภาษาเป็นหัวใจของการสื่อสารจะต้องมีภาษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งภายใต้สาร เนื้อหาสาระของสารก็คือความคิดที่กลั่นกรองออกมา เป็นเรื่องราวความคิด จะไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาได้ถ้าไม่มีภาษา หรืออาจพูดได้ว่า “ภาษาเป็นสื่อหรือเป็นพาหะที่จะให้เนื้อหาเกาะเกี่ยวจากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสารจนเกิดความเข้าใจกัน”

อวยพร พานิช และคณะ (2550 : 1) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับการสื่อสารว่า ในการสื่อสารนั้น ภาษาคือพาหะให้เนื้อหาของสารไปสู่ผู้รับสาร ผู้ผลิตภาษา คือผู้ส่งสาร ภาษาที่สื่อออกมาจะดีหรือไม่ดีอยู่ที่ทักษะในการสื่อสารของผู้ส่งสาร แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับผู้รับสารด้วย เพราะผู้ส่งสารเลือกใช้ภาษาในการเสนอสารที่เหมาะสมกับผู้รับสาร เหมาะสมกับการรับรู้และทักษะการใช้ภาษาของผู้รับสาร พุดง่าย ๆ คือ ผู้ส่งสารที่คิ้นนั้นมักพูดจาภาษาเดียวกับผู้รับสาร คือ ต้องเรียนรู้ภาษาของผู้รับสารนั่นเอง

สิริวรรณ นันทจินทุล (2546 : 8) กล่าวว่าในการสื่อสารแต่ละครั้งต้องใช้เครื่องมือที่กำหนดขึ้นอย่างมีระบบระเบียบเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในระหว่างคนกลุ่มเดียวกัน นอกจากนี้ยังสามารถเรียนรู้ แก้ไข คัดแปลง ตลอดจนถ่ายทอดสืบต่อกันได้ เครื่องมือดังกล่าวเรียกว่าภาษาได้จำแนกภาษาที่ใช้สื่อสารเป็น 2 ประเภทได้แก่ ภาษาที่ใช้ถ้อยคำหรือ วจนภาษา และภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ หรือ อวจนภาษา

สรุปได้ว่า การสื่อสารด้วยภาษานั้นทักษะการเขียนสื่อสารเป็นทักษะที่ยุ่งยาก ซับซ้อน และเป็นปัญหามากกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะผู้เขียนจะต้องฟังมาก อ่านมาก มีความรู้กว้างขวาง พร้อมทั้งสามารถเลือกสำนวนถ้อยคำมาเรียบร้อยเป็นภาษาเขียน ได้ถูกต้อง สละสลวย การเขียนคัดลายมือด้วยตัวอักษรน่าอ่าน สะอาด ชวนให้อ่าน แต่งประโยคได้ถูกต้อง มีมารยาทในการเขียนและรักการเขียน ทักษะการเขียนจะเกิดขึ้นในตัวบุคคลได้ บุคคลนั้นจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

การเขียนสื่อสาร

1. ความหมายการเขียนสื่อสาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงการเขียนสื่อสาร ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 203) ให้ความหมายคำว่า เขียนคือ ก. จิตให้เป็นตัวหนังสือหรือเลข, จิตให้เป็นเส้นหรือรูปต่าง ๆ วาด, แต่งหนังสือ

กรมวิชาการ (2545 ค : 177) ได้กล่าวถึงความหมายการเขียนสื่อสารว่า การคัดลายมือเป็นการเขียนเพื่อการสื่อสาร และใช้ตัวหนังสือและตัวเลขแทนการพูด

สนธิ สัตโยภาส (2545 : 2) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนสื่อสารว่า หมายถึง การติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่มนุษย์พยายามถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้ที่ถือออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้อื่นอ่านแล้วเข้าใจตามที่ตนต้องการ

สิริวรรณ นันทจินทุล (2546 : 11) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนสื่อสารว่า คือการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความต้องการ อารมณ์ความรู้สึกและประสบการณ์ของผู้เขียนไปยังผู้อ่านให้เข้าใจตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียน โดยใช้ตัวอักษรในภาษาเป็นเครื่องมือ

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2545 : 13) ได้กล่าวถึงทักษะการเขียนสื่อสารว่าทักษะการเขียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารที่คงหลักฐานอ้างอิงไว้ได้นี่คือความสำคัญในการใช้ภาษาเขียนเพื่อการสื่อสาร

ภาคภูมิ พรรณภา และคุณฉวี กองสมบัติ (2548 : 33) ได้กล่าวถึงความหมายการเขียนเพื่อการสื่อสาร ว่า หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดทัศนคติ และอารมณ์ด้วยลายลักษณ์อักษร โดยมุ่งให้ความรู้ ความเข้าใจ (สาร) เป็นสำคัญ การเขียนเพื่อการสื่อสารจะสัมฤทธิ์ผลได้ดีหากผู้เขียนมีความรู้ในเรื่องของภาษากับการสื่อสาร

กุสุมา รักษ์มณี และคณะ (ม.ป.ป. : 199) ได้ให้ความหมายการเขียนสื่อสารว่าเป็นการแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และความต้องการของผู้ส่งออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับสารสามารถอ่านเข้าใจตรงตามที่คุณเขียนต้องการ

สวนิต ยมาภัย (2548 : 193) กล่าวถึงความหมายของการเขียนสื่อสารว่า การเขียนคือการแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกและความต้องการของผู้ส่งสารออกไปเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับสารสามารถอ่านเข้าใจ ได้รับทราบความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการเหล่านั้น ถ้ามุขยไม่รู้จักเขียน ก็ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่บุคคลอื่นหลัง ๆ ได้โดยถูกต้องสมบูรณ์ การถ่ายทอดโดยวิธีบอกล่าปากต่อปากหรือที่เรียนว่า มุขปาฐะ อาจทำให้สารตกหล่นหรือคลาดเคลื่อนได้ง่าย ลายลักษณ์อักษรหรือตัวหนังสือที่เขียนไว้นั้นแท้จริงคือเครื่องหมายที่ใช้แทนคำพูดนั่นเอง

สรุปได้ว่า ทักษะการเขียนสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการเขียนคัดลายมือให้อ่านง่าย สะอาด นำคำไปแต่งประโยคได้ถูกต้อง เขียนสื่อสารแสดงความรู้สึก ความต้องการได้ถูกต้อง เขียนเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ และมีมารยาทในการเขียน รักการเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเขียนและตรงตามตัวชี้วัดชั้นปีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. ความสำคัญของการเขียนสื่อสาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสื่อสาร ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 ค : 48) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สาระการเขียน มีมาตรฐานการเขียนกำหนดคุณภาพผู้เรียนใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสำหรับพัฒนาคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1. เขียนคำถูกต้องตามความหมาย โดยใช้หลักการสะกดคำแจกลูกช่วย

การเขียนคำ

2. เขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการเป็นประโยคและข้อความสั้น ๆ

3. ใช้กระบวนการเขียนย่อร่างและตรวจสอบแก้ไขข้อความที่เขียน

4. เขียนอย่างมีมารยาทการเขียนเพื่อการสื่อสารด้วยลายมือสวยงามสะอาด ตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย เขียนถูกต้องใช้ภาษาสุภาพ

5. แสดงนิสัยรักการเขียนด้วยการอ่านการดู การฟัง และจดบันทึกความรู้ที่อยู่เสมอเป็นประโยคและข้อความสั้น ๆ เป็นสมุดความรู้ของตน

6. เขียนบันทึกความรู้และประสบการณ์เป็นประโยคและข้อความสั้น ๆ แสดงทักษะการเขียนโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องลายมืออ่านง่ายชัดเจน

สนิท สัตโยภาส (2545 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญการเขียนสื่อสารเป็นข้อๆ ดังนี้

1. การเขียนมีความสำคัญที่เป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึคนึกคิดและสติปัญญาต่อกันและกัน

2. การเขียนเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม อันเป็นมรดกด้านภูมิปัญญาของมนุษย์

3. การเขียนช่วยเผยแพร่ และกระจายความรู้ ความคิดและข่าวสารได้อย่างกว้างไกล และรวดเร็ว

4. การเขียนเป็นการบันทึกทางสังคมที่ให้คุณค่า อำนวยประโยชน์อย่างมหาศาลแก่ชนรุ่นหลังทั้งปัจจุบันและอนาคต

5. การเขียนสามารถสร้างความรักสามัคคีในมนุษยชาติได้เมื่องานเขียนนั้นมีความหมายเพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างความรักเพื่อนมนุษย์ เป็นงานเขียนที่สร้างสรรค์ สันติสุข

6. การเขียนทำให้คนประสบความสำเร็จในชีวิตได้โดยเฉพาะการเรียน สิริวรรณ นันทจันทุล (2546 : 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญการเขียนสื่อสารว่าการเขียนเพื่อการสื่อสาร มีความสำคัญอย่างยิ่ง ประการแรก การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การเขียนบันทึกสั้น ๆ เขียนจดหมาย เป็นต้น ประการที่ สอง การเขียนเป็นเครื่องมือบันทึกทรัพย์สินทางปัญญาของบรรพบุรุษส่งต่อไปยังอนุชน เช่น ตำรานาน พงสาวดาร วรรณคดี เป็นต้น และประการที่ สาม การเขียนเป็นอาชีพที่ทำรายได้ ให้กับผู้ประกอบการเขียน เช่น นักเขียนบทละคร นักเขียนนวนิยาย เป็นต้น

สวานิต ยมาภักย์ (2548 : 193) กล่าวถึงความสำคัญการเขียนสื่อสารว่า การเขียนเมื่อพัฒนาให้เต็มทีก็จะทำให้เป็นคนที่มีความสามารถทำประโยชน์ได้อย่างมีคุณภาพสูง ดังคำปราศรัยชาวอังกฤษ ชื่อ ฟรานซิส เบคอนที่กล่าวว่า “ การอ่านทำให้เป็นคนที่มีบุริบูรณ์ การเขียนทำให้เป็นคนมีความม่านยำ”

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 23) หลักสูตรแกนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญการเขียนสื่อสาร โดยใช้มาตรฐานการเขียนกำหนดคุณภาพผู้เรียน ดังนี้ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีตัวชี้วัดสำหรับคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ

1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด
2. เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ
3. มีมารยาทในการเขียน

3. จุดมุ่งหมายของการเขียนสื่อสาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนสื่อสาร ดังนี้

ภาคภูมิ วรรณภา และคุณฎี กองสมบัติ (2548 : 33) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการเขียนสื่อสาร ดังนี้ การเขียนเพื่อการสื่อสารเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสองฝ่าย คือผู้ส่งสารและผู้รับสาร ดังนั้น เพื่อให้การสื่อสารบรรลุผลตามเป้าหมายจึงควรมีการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการสื่อสารของบุคคลทั้งสองฝ่ายควบคู่กันไป เพื่อให้ทราบว่า การสื่อสารในครั้งนั้นผู้ส่งสารต้องการอะไร และผู้รับสารมีความต้องการอะไร เพราะจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสารกับผู้รับสารอาจไม่เหมือนกันก็ได้ กล่าวคือ ผู้รับสารอาจมีปฏิกิริยาต่อสารที่คิดแยกไปจากความตั้งใจของผู้ส่งสาร อันทำให้ผลของการสื่อสารไม่บรรลุเป้าหมาย เกิดความล้มเหลวทางการสื่อสารผู้เขียนต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้รับสารด้วย

การเขียนเพื่อการสื่อสาร เป็นการสื่อสารความรู้ ข้อเท็จจริง ความเข้าใจ จิตนาการ อารมณ์ และความคิดเห็นระหว่างผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร จุดมุ่งหมายของการสื่อสารแต่ละครั้งย่อมมีความแตกต่างกัน การเขียนหนึ่งครั้งอาจทำขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายมากกว่าหนึ่งจุดมุ่งหมาย ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ (ภาคภูมิ วรรณภา และคุณฎี กองสมบัติ. 2548 : 33 ; อ้างจาก สมพร มั่นตะสูตร. 2540 : 3)

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือการกำหนดเรื่องราวที่เป็นลำดับอยู่แล้วมาเขียนเป็นข้อความ

2. การเขียนเพื่ออธิบาย คือใช้กับข้อเขียนประเภทตำราหรืองานวิชาการ เป็นการอธิบายแจกแจงข้อเท็จจริง ความรู้ อธิบายวิธีใช้ การแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ
  3. การเขียนเพื่อชักจูงใจ คือผู้เขียนจะใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านสนใจ ต้องใช้ภาษาที่จดจำง่าย คล่องจองและกะทัดรัดแต่ต้องสะกดใจผู้อ่าน
  4. การเขียนเพื่อปลุกใจ คือเป็นการเขียนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งพร้อมเพรียงเพื่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียว ทำให้เกิดความฮึกเหิมเช่นบทความปลุกใจ
  5. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์หรือแนะนำ คือการเขียนประเภทนี้ต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริง เช่น บทความเชิงวิเคราะห์
- สนิท สัตโยภาส (2545 : 142) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์การเขียนสื่อสารเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. เขียนเพื่อบอกเล่าหรืออธิบาย เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ผู้อ่านรับทราบเข้าใจในเรื่องราว เหตุการณ์วิธีการหรือความจริงเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ
2. เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นงานเขียนที่ผู้เขียนเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยมีหลักฐานข้อมูลและเหตุผลประกอบ
3. เขียนเพื่อจูงใจ โน้มน้าวใจ การเขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านคล้อยตามจนเกิดการปฏิบัติ
4. เขียนเพื่อสร้างจินตนาการ และความเพลิดเพลิน

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารที่ประสิทธิภาพวิธีหนึ่งที่มีมนุษย์สามารถถ่ายทอดความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิด จินตนาการ ทักษะคติ อารมณ์ และความรู้สึกต่างๆ ได้เป็นอย่างดีทั้งนี้ ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เขียนเพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ

4. กระบวนการเขียนเพื่อการสื่อสาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการเขียนสื่อสาร ดังนี้

ภาคภูมิ วรรณภาและคุณฎี กองสมบัติ (2548 : 34-38) กล่าวถึงกระบวนการเขียนสื่อสาร ดังนี้

ในการเขียนสื่อสาร ก็เหมือนกับการเขียนโดยทั่วไปที่ต้องมีกระบวนการในการเขียนเป็นระบบ คือ

1. การคิดให้เข้าเรื่อง
2. การจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด
3. การกระชับเนื้อความ

5. การเสนอความคิด

สนธิ โสติกโยภาส (2545 : 143) กล่าวถึงกระบวนการเขียนสื่อสาร ดังนี้
การพัฒนาทักษะการเขียน มีขั้นตอน คือ

1. ขั้นก่อนเขียน
2. ขั้นลงมือเขียน
3. ขั้นหลังเขียน

สรุปได้ว่า กระบวนการเขียนสื่อสาร เริ่มจากการจัดรวบรวมความคิด และการจัดลำดับความคิด ตลอดจนการใช้ภาษาเพื่อการแสดงความคิดผู้อ่านเป็นสิ่งสำคัญก่อนที่จะเขียนข้อความลงไป เพราะงานเขียนทุกชนิดควรให้สาระที่เป็นแก่นสาร

5. แหล่งข้อมูลการเขียนการสื่อสาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงแหล่งข้อมูลการเขียนสื่อสาร ดังนี้

ภาคภูมิ วรรณภาและศุภฎี กองสมบัติ (2548 : 34-38) กล่าวถึงกระบวนการเขียนสื่อสาร ดังนี้

แหล่งข้อมูลการเขียน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเขียนทุกรูปแบบ ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลประกอบการเขียนเพื่อให้งานเขียนมีความสมบูรณ์ มีหลักฐานน่าเชื่อถือ มีความแปลกความใหม่ไม่ซ้ำซากจำเจ น่าติดตาม แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเขียนนั้นย่อมขึ้นอยู่กับรูปแบบของการเขียน ถ้าเป็นการเขียนตำราหรือบทความทางวิชาการแล้ว แหล่งข้อมูลได้มาจากการศึกษาค้นคว้าด้วยการอ่านจากตำราเอกสารที่เกี่ยวข้อง ฮาร์ม่อนและคิกกินสันกล่าวว่า การได้มาซึ่งความรู้ที่แปลกใหม่ ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การอ่าน
2. การสังเกต
3. การฟัง
5. การถาม

การอ่าน เป็นวิธีหนึ่งที่จะได้มาซึ่งข้อมูลในการเขียน แหล่งข้อมูลนี้นับว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่หาได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และได้ผลคุ้มค่ากว่าแหล่งข้อมูลอื่น

การสังเกต เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เขียนมีความคิดแตกฉาน มีความรู้สิ่งใหม่ๆ ผู้เขียนจะต้องเป็นคนช่างสังเกตมีสายตาแหลมคมมีความละเอียด ลึกซึ้งในการสังเกตสิ่งต่างๆ จึงจะได้ข้อมูลไปใช้ในการเขียน

การฟัง เป็นแหล่งข้อมูลการเขียนที่ต้องการเก็บสะสมความรู้ ความเข้าใจ จากการฟังแล้วนำมาบันทึกเป็นเรื่องราว ข้อเขียน ให้ผู้อ่านซึ่งไม่ได้เป็นผู้ฟังด้วยได้ทราบ การเขียนจากการฟังนั้นจะเป็นข้อเขียนที่ดี ถ้าผู้เขียนฟังมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือได้ ทั้งนี้เพราะ การฟังจากผู้พูดนั้น บางคนอาจพูดอย่างเลื่อนลอยขาดหลักฐานยืนยัน การฟังควรฟังในสิ่งที่ เป็นสาระ ฟังเพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำเชื่อถือ

การถาม เป็นลักษณะการเก็บข้อมูลตามเป้าหมาย โดยผู้เขียนกำหนด เป้าหมายเอาไว้ล่วงหน้าว่าต้องการจะทราบเรื่องอะไร ในแง่มุมไหน ก็จะตั้งประเด็นคำถาม ตามที่ต้องการเป็นการเก็บข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องและเป็นการขยายรายละเอียดของ ข้อมูล

สวนิต ยมาภัย (2548 : 46) กล่าวว่า ถึงแหล่งเรียนรู้ที่พัฒนาการเขียนสื่อสาร ดังนี้

การสื่อสารด้วยการพูด การฟัง ตลอดมาในชีวิต นับตั้งแต่เริ่มพูดได้เมื่ออายุ เพียงขวบกว่า ๆ ความสามารถในการพูดการฟัง (คือพูดได้ ฟังเข้าใจ) จะเพิ่มขึ้นเป็นระยะ ๆ พร้อมๆ กับความเจริญเติบโตทางกาย ใจ ความรู้สึก สติปัญญา ความนึกคิด และ ความสัมพันธ์กับคนอื่น การที่คนเรามีความสามารถในการพูดและการฟังนั้นเป็นผลมาจาก บิดามารดาซึ่งเป็นครูคนแรก จากญาติพี่น้องและคนอื่นที่แวดล้อม และที่สำคัญยิ่งก็จากครู อาจารย์ การที่คนเราพูดได้เพราะได้ฟังผู้อื่นพูดและสอนให้เราพูด แล้วเลียนแบบจึงพูดตามได้ โดยมีความนึกคิดเป็นของตนเองจากนั้นก็พัฒนาการพูดทั้งในระบบโรงเรียนและนอก โรงเรียน การพูดกับการฟังเป็นของคู่กัน โดยตลอดชีวิต เป็นความสามารถที่สามารถพัฒนาให้ สูงขึ้นได้เสมอด้วยการใช้กิจกรรมการฝึกที่หลากหลาย

การสื่อสารด้วยการเขียนและการอ่าน การอ่านการเขียนเริ่มตั้งแต่นักเรียน เข้าเรียนชั้นเล็ก ๆ ครูจะสอนเขียนและอ่านพร้อม ๆ กันไป หลังจากนั้นเมื่ออ่านออกเขียนได้ แล้ว จะมีการเขียนและการอ่านมากขึ้น การอ่านทำให้ได้รับความรู้และความคิด การเขียนทำ ประโยชน์ได้อย่างมีคุณภาพสูง การเขียนเรื่องราวใดก็ตามให้คนอื่นอ่าน คนเขียนก็เป็นผู้ส่ง สาร ส่วนผู้อ่านก็เป็นผู้รับสาร

การสื่อสารด้วยการแสดงและการดู การแสดงเป็นกิจกรรมที่พบเห็น ผู้ดู หรือผู้ชมการแสดง ได้ประโยชน์ทั้งด้านความรู้และความบันเทิงควบคู่กันไป

สรุปได้ว่า แหล่งข้อมูลการเขียนสื่อสาร เป็นพื้นฐานความรู้ที่สำคัญที่ผู้เขียน ควรเข้าใจให้กระจ่าง เรื่องของการใช้คำ สำนวน มาเรียงเป็นประโยคเพื่อการสื่อสาร เพราะ

การสื่อสารเป็นการทำความเข้าใจกันระหว่างบุคคลต่าง ๆ ผู้ส่งสารและผู้รับสารต้องใช้คำศัพท์ และสำนวน เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด แลกเปลี่ยน และรับรู้เกี่ยวกับความคิด อารมณ์ และความรู้สึกต่าง ๆ ระหว่างกัน

6. ปัญหาการเขียนสื่อสาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงปัญหาการเขียนสื่อสาร ดังนี้

ดวงใจ ไทยอุบล (2543 : 3) ได้กล่าวถึงปัญหาการเขียนสื่อสารว่า ในปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้การติดต่อสื่อสารได้รับความสะดวกรวดเร็ว ซึ่งมีผลทำให้ภาษาพูดและภาษาเขียนเปลี่ยนไปจากเดิม ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมิใช่หมายถึงการเรียนรู้เท่านั้นแต่หมายถึงการใช้ภาษาให้พัฒนาถูกต้องทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในปัจจุบันมักพบว่ามีการใช้ภาษาผิดพลาดและบกพร่องอยู่เสมอ โดยเฉพาะในเรื่องการใช้คำ การใช้สำนวนภาษาที่ไม่เหมาะสม การใช้คำไม่ถูกกาลเทศะ การเขียนตัวสะกดการันต์ การวางรูปวรรณยุกต์ผิดที่ การใช้ประโยคไม่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการลำดับความ ลำดับประโยค เป็นต้นจึงควรหันมาสนใจและพัฒนาการเขียนให้มากขึ้น

นอกจากนั้นปัญหาที่พบในปัจจุบันคือ การเขียนตัวพยัญชนะไทยยากแก่การอ่าน ตัวพยัญชนะไทยจะมีส่วนหัว ส่วนหัวและส่วนหางแต่ตัวพยัญชนะไทยที่เขียนกันในขณะที่จะไม่มีส่วนหัว ไม่มีส่วนหาง บางครั้งลำตัวยังเล็กเกินไป อยากขอให้ทุกคนช่วยกันดูแล และอนุรักษ์การเขียนตัวพยัญชนะไทยให้คงอยู่ในรูปลักษณะเดิมด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยสิริ ปราโมช ณ อยุรยา เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2514 และ 2516” พบว่าลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนคือ การใช้คำชนิดต่าง ๆ การแต่งประโยค การใช้เครื่องหมายผิด การสะกดการันต์

การวิจัยของชูศรี ศรีแก้ว เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2525 (ดวงใจ ไทยอุบล. 2543 : 9) ผลปรากฏว่า ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย แบ่งได้ 7 ประเภทคือ การใช้คำผิด การแต่งประโยคผิด การสะกดการันต์ผิด การใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด การใช้อักษรย่อผิด การใช้เครื่องหมายต่าง ๆ ผิด

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน ได้พบว่าข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่อง หรือ ปัญหาการเขียนสื่อสารมีลักษณะใกล้เคียงกันมากที่สุด ซึ่งยังเป็นปัญหาที่พบในปัจจุบัน พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. การใช้คำ กลุ่มคำ และสำนวนผิด
2. การใช้ประโยคผิด
3. การสะกดการันต์ผิด
4. การใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด
5. การใช้อักษรย่อผิด

สิริวรรณ นันทจันทุล (2546 : 9-11) ได้กล่าวถึงปัญหาการสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลว่า ในการสื่อสารแต่ละครั้งหากผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบสนองเป็นไปตามที่ผู้ส่งสารต้องการการถือว่าการสื่อสารครั้งนั้นสัมฤทธิ์ผล แต่หากผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบสนองไม่เป็นไปตามความประสงค์ผู้ส่งสารถือว่าการสื่อสารครั้งนั้นไม่สัมฤทธิ์ผล ซึ่งมีสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. สาเหตุจากผู้ส่งสาร การสื่อสารจะมีปัญหาหากผู้ส่งสารมีลักษณะ เช่น
  - 1.1 ขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่จะส่งสาร ขาดข้อมูล ขาดรายละเอียด
  - 1.2 มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสาร ต่อผู้รับสาร จึงไม่ตั้งใจจะส่งสารอย่างเต็มที่ หรือผู้ส่งสารอาจบิดเบือนตัวสาร ทำให้เกิดผลเสียได้
  - 1.3 ขาดทักษะทางภาษาทำให้ใช้ภาษาสื่อสารไม่ชัดเจน จนอาจเกิดความเข้าใจผิดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง
2. สาเหตุจากตัวสาร การสื่อสารจะมีปัญหา หากตัวสารมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้
  - 2.1 มีเนื้อหาลึกซึ้ง คำศัพท์ยาก เกินกว่าพื้นความรู้ผู้รับสารทำให้ไม่เข้าใจสาร
  - 2.2 ภาษาของตัวสารเข้าใจยาก ซ้ำซ้อน เยิ่นเย้อทำให้ตีความสารผิดไป
  - 2.3 เนื้อหาในสารมีความขัดแย้งกันเอง

สนิท สัตโยภาส (2545 : 142) ได้กล่าวถึงปัญหาการสื่อสาร ไว้ว่า ทักษะการเขียน เป็นทักษะที่ยุ่งยากซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะผู้เขียนถ้าจะเขียนให้ดีนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ฟังมาก อ่านมาก มีความรู้ประสบการณ์กว้างขวาง พร้อมทั้งยังสามารถเลือกใช้ถ้อยคำ

สำนวน มาเรียงเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้องและสละสลวย ทักษะการเขียนจะเกิดมีในตัวบุคคล โดยบุคคลนั้นจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมออีก ปัญหาที่มักพบกับตัวผู้เขียน คือ เขียนลำดับความไม่เป็น เขียนโดยไม่ย่อหน้าและวรรคตอนวางคำผิดตำแหน่ง เช่น “กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้ ควรแก้เป็น “กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องนี้” ปัญหาที่พบมากอีกอย่างหนึ่ง คือ ผู้เขียนไม่แม่นำในเรื่องการใช้คำ มักใช้คำผิดความหมายบ่อย ๆ และที่พบมากที่สุดได้แก่ ผู้เขียนไม่แม่นำในอักษรวิธของการสะกดคำ เช่น คำว่า “ขนมเค้ก” เป็น “ขนมเค็ก” เขียน สะดวก เป็น “สะดวก” เขียน “สบาย” เป็น “สะบาย” เป็นต้น

สรุปได้ว่า ปัญหาการเขียนสื่อสาร ถ้าผู้เขียนขาดทักษะการคัดลายมือ ขาดความรู้เรื่องความหมายของคำ ก็จะไม่สามารถเรียงคำให้เป็นประโยคที่ถูกต้องได้ จะทำให้เกิดปัญหาทักษะการเขียนสื่อสารส่งผลให้เป็นปัญหากับผู้เรียนในการเรียนการสอนและเป็นปัญหาในการศึกษาต่อไปในชั้นที่สูงขึ้นเพราะในการศึกษาต้องอาศัยทักษะการเขียนเป็นอย่างมากถ้าขาดทักษะการเขียนสื่อสารตั้งแต่เริ่มเรียนแล้วจะทำให้เป็นปัญหาที่แก้ไขยากในระดับต่อไป

การพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสาร ดังนี้

ภาควิชา วรรณคดี และ ดุษฎี กองสมบัติ (2548 : 39-48) ได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสาร ไว้ว่า คนในฐานะเป็นสัตว์สังคมต้องสื่อสารอยู่เกือบตลอดเวลา การเขียนก็เป็นวิธีการสื่อสารและการส่งสารที่ผู้รับสารได้เรียบเรียงความคิด ผ่านสัญลักษณ์ที่ตกลงใช้ร่วมกันเสนอเป็นเรื่องราวให้ผู้รับสารได้อ่าน การเขียนจึงจำเป็นต้องมีการเลือกและคัดสรรคำเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด งานเขียนที่ดีนั้นย่อมาจากการทำงานที่ผู้เขียนรู้จักใช้คำได้อย่างสละสลวยเหมาะสมถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ คำที่มีความหมายคล้ายกันมีหลายคำ ผู้เขียนจะต้องรู้จักเลือกใช้คำที่มีความหมายไพเราะน่าฟังกว่า คำที่ใช้แต่ละคำควรเป็นคำที่อยู่ในระดับเดียวกัน เช่น ถ้าคำแรกใช้คำว่า สุนัข แทนคำว่าหมา คำว่าสุกร ก็ควรใช้คำว่า หมู เป็นต้น

ผู้เขียนสื่อสารควรศึกษาให้เข้าใจกระจ่างคือ เรื่องของการใช้ศัพท์ สำนวน และการนำคำศัพท์ สำนวนมาเรียงลำดับเป็นประโยคเพื่อการสื่อสาร ทั้งนี้เพราะในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกันระหว่างบุคคลต่าง ๆ ผู้ส่งสารและผู้รับสารต้องใช้ศัพท์และ

สำนวน ซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในภาษาที่มีความหมายมาเรียงลำดับเป็นประโยคสำหรับเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนและรับรู้เกี่ยวกับความคิด อารมณ์ และความรู้สึก ต่าง ๆ ระหว่างกันและกันในการนำคำศัพท์สำนวนมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ผู้เขียนควรใช้ให้ถูกต้อง ดังนี้

ประการแรก ต้องใช้ศัพท์ สำนวน ให้ถูกความหมาย ทั้งศัพท์ทั่วไปและศัพท์เฉพาะ เพราะแต่ละคำมีความหมายเฉพาะคำ หากนำความหมายไปใช้ไม่ตรงตามที่กำหนด ผู้รับสารอาจจะเข้าใจผิดทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารได้

ประการที่สอง ต้องใช้ศัพท์สำนวนให้เหมาะสมกับกาลเทศะหรือโอกาส คือรู้ว่าโอกาสใดควรใช้ศัพท์ สำนวนภาษาระดับใด ถ้าหากใช้ได้ถูกต้องก็จะช่วยให้การสื่อสารเป็นไปอย่างเหมาะสม มีแบบแผนและรวดเร็วขึ้น

ประการที่สาม ต้องใช้ศัพท์ หรือสำนวนให้ถูกต้องกับระดับฐานะของบุคคลในสังคม กล่าวคือ นอกจากจะมุ่งวัฒนธรรมภาษาการใช้ภาษาที่ดีงามของชาติควบคู่ไปด้วย

ประการที่สี่ ต้องใช้ศัพท์ สำนวน ให้ถูกหลักภาษา ซึ่งได้แก่ การเขียนตัวสะกดการันต์การออกเสียงคำต่าง ๆ ให้ถูกต้อง การใช้คำเชื่อม คือคำบุพบท คำสันธาน ตลอดจนการใช้คำลักษณนามให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์เพื่อช่วยให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างชัดเจนถูกต้องและเข้าใจได้ง่าย

ส่วนการนำศัพท์ สำนวนมาเรียงลำดับผูกเป็นประโยคเพื่อการสื่อสารสิ่งที่ผู้เขียนสื่อสารควรคำนึงก็คือ

ประการแรก ต้องเรียงลำดับคำให้ถูกต้องตรงตำแหน่งหน้าที่ในแต่ละประโยค

ประการที่สอง ต้องเรียงลำดับคำให้ถูกต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาความระหว่างประโยค ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เนื้อหาความต้องการสื่อสารบิดเบือน หรือผิดไปจากเจตนาเดิม

ประการที่สาม ต้องเรียงลำดับคำให้กระชับ กะทัดรัด แต่ยังสามารถเก็บความสำคัญหรือสาระต่าง ๆ ไว้ได้ครบ โดยยึดหลักที่ว่า การสื่อสาร หัวใจสำคัญอยู่ที่ความถูกต้อง รวดเร็ว และรวดเร็ว

ประการที่สี่ ต้องเรียงลำดับให้มีความชัดเจน ไม่กำกวม

ประการที่ห้า ต้องเว้นวรรคตอนให้ถูกต้องเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจง่าย

ถูกต้อง ชัดเจน

สนิท สัตโยภาส (2545 : 143) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาทักษะการเขียน
ว่าเป็นการฝึกทักษะการเขียนมีขั้นตอนการฝึก ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนเขียน

ขั้นที่ 2 ขั้นลงมือเขียน

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังเขียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสาร ต้องพัฒนาการคัดลายมือเขียนให้
ถูกต้อง สะอาด อ่านง่าย และนำคำมาเรียงแต่งประโยคได้ถูกต้องและมีมารยาทในการเขียน
ทั้งนี้การพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสารถ้าตามกระบวนการสอนมุ่งประสบการณ์ภาษา ขั้นที่ 5
จุดประสงค์ที่ 1-8 ตามลำดับโดยใช้แบบฝึกมุ่งประสบการณ์ภาษา น่าจะสามารถพัฒนาทักษะ
การเขียนสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 146-147) ได้กล่าว
ว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับ
ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียน
จะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 130) ได้กล่าวว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด
หรือแบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมสำหรับให้นักเรียนฝึก
ปฏิบัติ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัด
อยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง งาน กิจกรรม หรือประสบการณ์ที่
ครูผู้สอนจัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปแล้ว ให้สามารถนำเอา
ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131-132) กล่าวว่าลักษณะของแบบฝึกทักษะ
ที่ดี ควรประกอบด้วย

1. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัด และตอบแบบเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ
8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก
9. ใช้หลักจิตวิทยา
10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
11. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
13. เหมาะกับวัยและความสามารถ

สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดี คือแบบฝึกที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีรูปภาพประกอบ มีรูปแบบที่น่าสนใจ หลากหลายรูปแบบ โดยอาศัยหลักจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมหรือจัดแบบฝึกให้สนุกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้นเรียนของนักเรียนมีคำสั่ง คำชี้แจงสั้น ชัดเจน เข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบ มีการจัดกิจกรรมการฝึกที่เร้าความสนใจ และแบบฝึกนั้นมีความทันสมัยอยู่เสมอ

3. หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

กรมวิชาการ (2542 : 40) ได้เสนอแนวคิดเพื่อกำหนดกิจกรรมในแบบฝึกทักษะ เรื่องคำ ไว้ดังนี้

1. นักเรียนรู้จากประสบการณ์เดิมไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนด
2. นักเรียนอ่านคำตอบและรู้ความหมายของคำพร้อมกัน
3. นักเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ
4. นักเรียนตรวจสอบการปฏิบัติด้วยตนเอง
5. นักเรียนพบคำซ้ำ ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ

พินิจ จันทรช้าย (2546 : 93) ได้เสนอเทคนิคในการสร้างแบบฝึกหัดให้น่าฝึกไว้ ดังนี้

1. เทคนิคการยกตัวอย่าง คือ ผู้สอนควรยกตัวอย่างง่าย ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้รวดเร็วและถูกต้อง ครูควรยกตัวอย่างประกอบหลาย ๆ แบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจมากยิ่งขึ้น โดยอาจยกตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

2. เทคนิคการใช้วัสดุประกอบการทำแบบฝึก

2.1 ให้ผู้เรียนช่วยทำวัสดุประกอบการเรียน ในการทำแบบฝึกหัดผู้สอนควรให้ผู้เรียนช่วยทำวัสดุประกอบการเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง พัฒนาทักษะทางกายและทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.2 ผู้สอนควรเลือกวัสดุจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งหาได้ไม่ยากนักและควรเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหา

2.3 ผู้สอนรู้จักเลือกใช้วัสดุประกอบการเรียนที่หาง่ายและประหยัด เพื่อให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจและสังคม วัสดุที่ใช้ไม่จำเป็นต้องเป็นวัสดุที่หายากและมีราคาแพง

3. เทคนิคการสร้างและการใช้ภาพประกอบการเรียน

3.1 การใช้ภาพลายเส้นง่ายๆ ผู้สอนควรจะฝึกการเขียนภาพลายเส้นง่ายๆ เพราะเมื่อผู้เรียนวาดภาพไปก็จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ยิ่งการทำแบบฝึกหัดถ้ามีภาพประกอบด้วยจะยิ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและเพลิดเพลิน

3.2 การใช้ภาพสำเร็จรูปประกอบการสอน ผู้สอนบางคนไม่สามารถวาดภาพ ลายเส้นได้ ก็อาจใช้ภาพสำเร็จรูปที่ตัดมาจากหนังสือพิมพ์ วารสาร การเตรียมภาพประกอบการสอนล่วงหน้าจะทำให้ประหยัดเวลาในการอธิบาย

4. เทคนิคการนันทนาการ

4.1 การใช้เพลงประกอบการสอน และการทำแบบฝึกหัดจะช่วยกล่อมเกลาคิดใจ ทำให้ผู้เรียนไม่เคร่งเครียดจนเกินไป และสามารถใช้เพลงที่ร้องนั้นมาตอบคำถามจากแบบฝึกหัดได้

4.2 การใช้คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำ แบบฝึกหัดได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ สามารถนำมาตอบปัญหาต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัด

4.3 การใช้เกมประกอบ ผู้ที่เป็นครูควรจะได้ศึกษาทั้งเกมที่ใช้ประกอบการสอนในห้องเรียน และเกมลับสมองโดยทั่วไป เกมที่ใช้ประกอบการสอนใน

ห้องเรียนนั้นมักจะเป็นเกมสั้นและง่าย ผู้สอนอาจใช้เกมสรุปมโนคติ (Concept) หรือใช้ฝึกทักษะก็ได้

สรุปได้ว่า ในการสร้างแบบฝึกควรคำนึงถึงพัฒนาการและวุฒิภาวะของนักเรียน ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ ใช้เพลง เกม รูปภาพประกอบ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็ว เข้าใจง่าย มีความเพลิดเพลินในการฝึก

4. ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (พินิจ จันทรช้าย. 2546 : 94 ; อ้างอิงมาจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 146-147) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. สำรวจปัญหาและความต้องการ เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปแล้ว ครูผู้สอนย่อมทราบดีว่าบรรลุผลตามจุดประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์

2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะให้ชัดเจนเพื่อตอบคำถามว่าสร้างแบบฝึกเพื่ออะไร ต้องการให้นักเรียนเป็นอย่างไร

3. วิเคราะห์คำที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ว่าประกอบด้วยคำและความหมายอย่างไร คำใดมักจะมีปัญหาในการอ่านและเขียน รวบรวมคำเหล่านั้นไว้

4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการอ่านของนักเรียนในแต่ละชั้นว่าเด็กแต่ละคนมีความสนใจเรื่องอะไร เช่น จิตวิทยาการอ่านที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านประกอบด้วย

4.1 ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน

4.2 การฝึกหัด คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำ ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจได้แม่นยำ

4.3 กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงานของตนด้วยการเฉลยคำตอบจะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขเป็นการสร้างความพอใจให้กับผู้เรียนได้

4.4 การจูงใจ คือ การจัดแบบฝึกหัดเรียงลำดับจากแบบฝึกที่ง่ายและสั้นไปสู่แบบฝึกที่ยาวและยากขึ้น ควรมีภาพประกอบและมีหลายรูปแบบ

5. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง แต่ละเรื่องควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง มีความยาวเพียงใด จะนำเสนอโดยใช้รูปภาพประกอบหรือไม่
6. ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด
7. นำแบบฝึกนั้นไปให้ผู้ชำนาญการตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา เช่น ครูสอนภาษาไทยที่มีประสบการณ์ ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น หรือนำไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 1-5 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง
8. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกเพื่อให้นักเรียนนำไปใช้เสริมการเรียนรู้การสอนภาษาไทย

5. จิตวิทยาพื้นฐานของการสร้างแบบฝึกทักษะ

ในการสร้างแบบฝึกทักษะอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องใช้หลักการทางจิตวิทยาประกอบเพื่อให้แบบฝึกทักษะนั้นมีความสมบูรณ์ เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียนให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของนักเรียน

ทิสนา แคมมณี (2550 : 51-57) ได้ศึกษาหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกได้ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Classical Connectionism)

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้

ธอร์นไดค์ (ค.ศ. 1814-1949) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial and Error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ สรุปได้ดังนี้ (Hergenhahn and Olson. 1993 : 56-57)

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้นั้นจะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อยๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากจะเรียนรู้ ดังนั้น การได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

1.2 หลักการจัดการศึกษา / การสอน

1.2.1 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนแบบลองผิดลองถูกบ้าง (เมื่อพิจารณาแล้วว่าไม่ถึงกับเสียเวลามากเกินไป และไม่เป็นอันตราย) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหาทางจดจำการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความภาคภูมิใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

1.2.2 การสำรวจความพร้อมหรือการสร้างความพร้อมของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำก่อนการสอนบทเรียน เช่น การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น การเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้พื้นฐาน เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือไม่

1.2.3 หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วให้ฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อยๆ แต่ควรระวังอย่าให้ถึงกับซ้ำซาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

1.2.4 เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรให้ผู้เรียนฝึกนำการเรียนรู้ นั้นไปใช้บ่อยๆ

1.2.5 การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจ จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

6. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน

3. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุดตามความสามารถของตน

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนได้

5. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง

6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

7. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเองโดยไม่คำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่น ๆ

8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

สรุปได้ว่า แบบฝึกสามารถช่วยสร้างองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน เพิ่มศักยภาพในการนำประสบการณ์ทางภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง นักเรียนประสบผลสำเร็จ ในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ฉะนั้น ครูผู้สอนต้องสร้างแบบฝึกทักษะที่สร้างความสนใจให้นักเรียนต้องการฝึกปฏิบัติ เมื่อฝึกปฏิบัติบ่อยๆ นักเรียนจะเกิดทักษะทางภาษา ทำให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

เสนห์ ทิมสุกใส (2542 : 438) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวการสอนของกรมวิชาการทำให้ผู้สอนทราบว่า จะสอนเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด

ลำลี รักสุทธิ (2544 : 78) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการ นำรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผลเพื่อใช้สอน ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยกำหนดเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์ของการเรียนย่อย ๆ ให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนใน ด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การวางแผนกำหนดรูปแบบของบทเรียนแต่ละเรื่อง ซึ่งจะเป็แนวในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแก่ครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ความคิดรวบยอด เนื้อหาและการวัดผลประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสอนการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ

2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นหาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอนการเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น

3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทน นำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ

4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

สำลี รักสุทธี (2544 : 78) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความสำคัญดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีวัดผลประเมินผลศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการกับวิชาอื่น

2. ทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อ และสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่นตลอดจนการเชื่อมโยง สัมพันธ์กับวิชาอื่นด้วย

3. เป็นเครื่องมือของครูในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มีความมั่นใจในการสอนมากขึ้นท่านจะเหมือนนักรบที่เดินลงสนามอย่างองอาจกล้าหาญ

4. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เทียงตรง เสนอแนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพื่อนครูที่สอนวิชาอื่น

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนได้

6. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนโดยเฉพาะ มีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพด้วย

3. ขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 139-140) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. เลือกรูปแบบแผนการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้วมาพิจารณาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2. ตั้งชื่อแผนตามหัวข้อสาระการเรียนรู้

3. กำหนดจำนวนเวลา ระบุระดับชั้น

4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากผลการเรียนรู้รายปี/รายภาค ที่เลือกไว้เขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา โดยยึดหลักการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของ ลินน์ มอริส (Lynn Morris) ที่ว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ต้อง

4.1 บรรยายจุดหมายปลายทาง ไม่ใช่วิธีการ

4.2 สะท้อนถึงระดับต่างๆ ของทักษะที่เกิด

4.3 ใช้คำกริยาที่เป็นรูปธรรม และใช้องค์ประกอบ 3 ส่วน

ตามของโรเบิร์ต เมจเจอร์ (Robert Mager) คือ

4.3.1 พฤติกรรม (Overall Behavior)

4.3.2 สถานการณ์หรือเงื่อนไข (Important Conditional)

4.3.3 เกณฑ์ (Criterion)

5. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เฉพาะข้อที่สัมพันธ์กับหัวข้อสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตามธรรมชาติวิชา

6. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้จะเป็นเนื้อหาใหม่ของมวลเนื้อหาที่กำหนดไว้ที่จำเป็นต้องสอน

7. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหา นั้น ๆ

8. เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม

9. เลือกสื่ออุปกรณ์ สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ

สาระการเรียนรู้ที่เลือกมา เช่น รูปภาพ บัตรคำ วิดีทัศน์

10. จัดทำลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนการสอนตามธรรมชาติวิชา ตามจุดประสงค์นำทาง และควรคำนึงถึงการบูรณาการเทคนิคและกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เข้าไว้ในแต่ละขั้นตอนด้วย

11. กำหนดการวัดผลประเมินผลโดยระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดระหว่างเรียน ตามจุดประสงค์ย่อย/นำทาง และที่เกิดหลังการเรียนการสอนเมื่อจบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการวัดหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น ปฏิบัติจริง การทดสอบความรู้ การทำงานกลุ่ม ฯลฯ

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งมีได้หลากหลายรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ว่าให้ใช้รูปแบบใด ถ้าโรงเรียนมิได้กำหนดรูปแบบไว้ จึงเลือกแบบที่ตนเองเห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้

4. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 144 - 148) ได้กล่าวถึงรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่นิยมในปัจจุบันมี 3 รูปแบบ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย จะเขียนเป็นเชิงบรรยายกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ โดยไม่ระบุชัดเจนว่านักเรียนทำอะไร

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง เขียนโดยใช้หัวข้อเรื่องตามที่กำหนดมากำกับแต่บรรจุในตารางเกือบทั้งหมด

3. แผนการจัดการเรียนรู้แบบพิสดาร เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีรายละเอียดมากการลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนแยกเป็นกิจกรรมที่ครูปฏิบัติและสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกัน

5. หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 211-212) กล่าวถึงหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง หรือชื่อหัวข้อเรื่องย่อย
2. จำนวนคาบ
3. สาระสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียนรู้

5. เนื้อหา
6. กิจกรรมการเรียนการสอน
7. สื่อการเรียนการสอน
8. การวัดผลประเมินผล

สรุปได้ว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีและถูกต้องควรที่จะกำหนดจุดประสงค์และกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรเป็นสำคัญ

6. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 219) ได้กล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ดี ดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. นำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ
3. เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
4. มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน
5. มีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้
6. ทุกหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้แนวทางการสอนแก่ผู้สอนอย่างชัดเจนทั้งด้านจุดประสงค์การสอน เนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัดผลประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการเขียนสื่อสาร ด้วยกระบวนการตามแบบฝึกทักษะขั้นที่ 5 ของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรียงตามจุดประสงค์ที่ 1-8 คือ อ่านและเขียนคำในหนังสือเล่มใหญ่ แต่งประโยคจากคำในหนังสือเล่มใหญ่ แจกถูกประสมคำไปสู่คำใหม่ แต่งประโยคจากคำใหม่ อ่านเรื่องใหม่ เล่าเรื่องบอกรายละเอียดสิ่งที่อ่าน ฟังและพบในชีวิตประจำวัน พูดและสนทนา เรื่องต่าง ๆ เขียนเรื่องสั้น ๆ จะสามารถพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบทดสอบ

แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือวัดผลการศึกษาชนิดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยชุดของข้อสอบที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้วัดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของพฤติกรรมผู้เรียนและเพื่อใช้เป็น

สิ่งเร้าในการวัดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้สอนที่สามารถวัดได้และสังเกตได้ เช่น พูด เขียน แสดงท่าทาง หรือใช้สัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้น โดยได้แยกประเภทของแบบทดสอบไว้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบที่มุ่งตรวจสอบความรู้ทักษะและสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนว่าหลังจากการเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้ว ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนมากน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรในวิชานั้น ๆ เพียงใด

2. แบบทดสอบความถนัดหรือเชาว์ปัญญา เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดสมรรถภาพพื้นฐานทางสมองของมนุษย์ว่า จะสามารถเรียนสิ่งนั้นสิ่งนี้ได้ไกลปานใด หรือวัดความสามารถสะสมจากประสบการณ์เก่า ๆ ที่เรียนรู้มาแล้วในอดีตจนกลายเป็นความถนัดเพื่อพยากรณ์ว่าเขาควรมุ่งเรียนหรือประกอบการทำงานไปในด้านใดจึงจะประสบความสำเร็จ แบบทดสอบความถนัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความถนัดด้านวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ทราบว่าแต่ละคนสามารถเรียนต่อไปในแนวทางใดได้เพียงใด

2.2 แบบทดสอบความถนัดเฉพาะหรือความถนัดพิเศษ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความถนัดเกี่ยวกับการประกอบงานอาชีพต่าง ๆ หรือความสามารถพิเศษ เช่น ความถนัดทางดนตรี การกีฬา เป็นต้น

3. แบบทดสอบวัดความสัมพันธ์ของบุคคลกับสังคม เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดลักษณะรวม ๆ เฉพาะตัวของบุคคล อันได้แก่ความคิด ความสนใจ ทักษะคติ อารมณ์ และการปรับตัว เป็นต้น ซึ่งแต่ละบุคคลมีอยู่เป็นแบบฉบับของตน ทำให้แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ลักษณะแบบทดสอบประเภทนี้ ได้แก่

3.1 แบบวัดทัศนคติ

3.2 แบบสำรวจความสนใจ

3.3 แบบทดสอบบุคลิกภาพและอื่น ๆ

จากลักษณะของแบบทดสอบทั้ง 3 ชนิด จะเห็นว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบทดสอบวัดความถนัด มุ่งวัดสมรรถภาพสมองด้านความรู้ การคิดและด้านทักษะ อันเป็นพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยและด้านทักษะพิสัย ส่วนแบบทดสอบวัดความสัมพันธ์ของบุคคลกับสังคม มุ่งวัดสิ่งที่แฝงอยู่ในจิตใจของบุคคล อันเป็นพฤติกรรมด้านจิตพิสัย ดังนั้นในการสร้างแบบทดสอบต้องเลือกใช้ให้ถูกต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการสอน

ความพึงพอใจในการเรียนรู้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานนั้นมากน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้มี นักการศึกษาในสาขา ต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานไว้ดังนี้

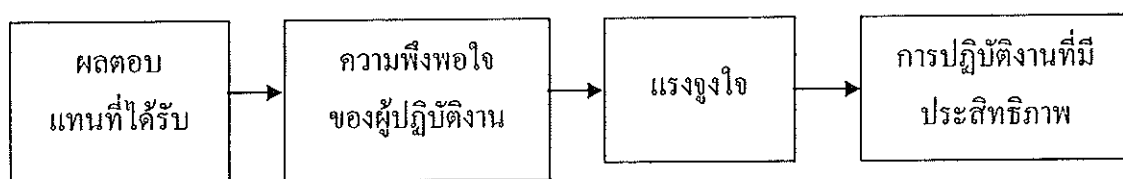
เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959 : 113-115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี

ที่เป็นข้อมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัย ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงานซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน
2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะคือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการ ผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ทักษะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วยภาพประกอบดังนี้ (สมยศ นาชิการ. 2521 : 155)

ภาพประกอบที่ 1 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงาน ย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น (สมยศ นาวิการ. 2521 : 119)

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในเป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ และสามารถดำเนินงาน ภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นคง ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเองเช่นการได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง แม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นน้อยเพียงใด

2. ความหมายของความพึงพอใจ

กู๊ด (Good. 1973 : 161) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง สภาพหรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

สมจิตร กาหาวงศ์ (2540 : 30) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดเห็นหรือทัศนคติที่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือการได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ

วิโรชา ปาละรัตน์ (2543 : 17) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ถ้าสิ่งนั้นตรงกับความต้องการหรือความคาดหวัง

ศุภสิริ โสมาเกตุ (2544 : 49) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพอใจในการเรียนรู้ จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

มอร์ส (Morse. 1955 : 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมาก จะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไปความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

แอปเปิลไวท์ (Applewhite. 1965 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

เดนนิส (Dennis. 1998 : 711) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจคือ ความรู้สึกที่พอดี เหมาะสมกันระหว่างสิ่งที่ได้รับความสนใจ ความต้องการและความคาดหวังของบุคคล

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติ ในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยชุดของคำถามที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยกาเครื่องหมาย / ซึ่งนิยมถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งแบบสอบถามโดยทั่วไปมีโครงสร้างหรือส่วนประกอบ 3 ส่วนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 63 – 71)

3.1 คำชี้แจงในการตอบ ที่ปกของแบบสอบถามจะเป็นคำชี้แจง ซึ่งมีกระบวนจุดประสงค์ในการให้ตอบแบบสอบถาม หรือจุดมุ่งหมายของการวิจัย อธิบายถึงลักษณะของแบบสอบถาม วิธีการตอบแบบสอบถามพร้อมตัวอย่าง เช่น

3.1.1 สถานภาพส่วนตัวผู้ตอบ ส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามจะให้ตอบเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัว เช่น ชื่อ – สกุล เพศ ระดับการศึกษา ฯลฯ

3.1.2 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและความคิดเห็น เป็นส่วนสุดท้ายและเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาเพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีคุณภาพสูง ควรยึดหลักดังนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการถามอะไร
- 2) สร้างคำถามให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และให้ครอบคลุม
- 3) เรียงข้อคำถามตามลำดับตามหัวข้อที่วางโครงสร้างไว้
- 4) ไม่ควรให้ผู้ตอบตอบมากเกินไป เพราะจะทำให้เบื่อ ไม่ให้ความร่วมมือหรือตอบโดยไม่ได้ตั้งใจ
- 5) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความลำบากน้อยที่สุดในการตอบ ดังนั้นถ้าเป็นไปได้ ควรใช้ข้อคำถามแบบปลายเปิด ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงแต่กาตอบในแบบสอบถาม

- 6) สร้างข้อคำถามให้มีลักษณะที่ดี กล่าวคือมีลักษณะดังนี้
  - 6.1) ใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่กำกวม ไม่มีความซับซ้อน
  - 6.2) ใช้ข้อความที่สั้น กระชับ ไม่มีส่วนฟุ่มเฟือย
  - 6.3) เป็นข้อคำถามที่เหมาะสมกับผู้ตอบ โดยคำนึงถึงสติปัญญา ระดับการศึกษาความสนใจของผู้ตอบ

6.4) แต่ละข้อคำถามเพียงปัญหาเดียว

6.5) หลีกเลี่ยงคำถามที่ตอบได้หลายทาง

6.6) หลีกเลี่ยงคำถามที่ทำให้ผู้ตอบเบื่อก่อนไม่รู้เรื่อง

- 6.7) หลีกเลี่ยงคำถามที่ผู้ตอบตีความแตกต่างกัน เช่น บ่อย ๆ เสมอ ๆ
- 6.8) ไม่ใช่คำถามที่เป็นการนำผู้ตอบให้ตามแนวหนึ่งแนวใด
- 6.9) ไม่เป็นคำถามที่ทำให้ผู้ตอบเกิดความลำบากใจอึดอัดใจ
- 6.10) ไม่ถามในสิ่งที่รู้แล้ว หรือวัดด้วยวิธีอื่นได้ดีกว่า
- 6.11) ไม่ถามในเรื่องที่เป็นความลับ
- 6.12) คำตอบที่ให้เลือกในข้อความควรมีให้ครอบคลุม กลุ่ม

ตัวอย่างทุกคนสามารถเลือกตอบได้ตรงความเป็นจริงตามความคิดเห็นของผู้ตอบ

บริบทของพื้นที่การวิจัย

จากการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการประเมินคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านจอกขวาง ครั้งที่ 2 พุทธศักราช 2549 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 9) ได้รายงานผลการ ประเมินโรงเรียนบ้านจอกขวาง ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของสถานศึกษา โรงเรียนบ้านจอกขวางตั้งอยู่ เลขที่ 184 หมู่ที่ 26 ตำบลหนองแสง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44120 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ข้อมูลสถานศึกษาที่น่าสนใจดังนี้

1.1 ข้อมูลนักเรียน เปิดสอนตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย ถึงระดับ ประถมศึกษา

1.2 ครูและบุคลากร ระดับการศึกษาปฐมวัย สัดส่วนนักเรียน : ครู 19 : 1 ระดับประถมศึกษา 20 : 1

1.3 ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

1.3.1 ภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เด่น คือ กลองยาว ซึ่ง คณะกลองยาวของชุมชนมี 2 คณะ สามารถสร้างรายได้เสริมจากการแสดงกลองยาวในงาน ต่าง ๆ และสามารถเข้าร่วมแสดงในการแข่งขันและกิจกรรมเทศกาลต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ตำบลและอำเภอ

1.3.2 แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่ใช้สม่ำเสมอ คือ คณะกลองยาวลูกน้ำเค็ม และใช้แหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

1.4 เกียรติยศ ชื่อเสียงและผลงาน โครงการดีเด่นของสถานศึกษา เช่น โครงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น (กลองยาว) วงดนตรีกลองยาวนักเรียน รางวัลรองชนะเลิศ

ประเภท ข ในงาน “ออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน” โรงเรียนครูต้นแบบ สาขาภาษาไทยและครูเครือข่ายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

1.5 แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สถานศึกษามีการจัดองค์กรและการบริหารงานโดยยึดปรัชญาและธรรมเนียมโรงเรียน แผนยุทธศาสตร์ งานโครงการต่างๆมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ครูมีการพัฒนาศักยภาพทั้งด้านเทคโนโลยีและกิจกรรมกระบวนการสม่ำเสมอ ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีระบบ ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีสุขภาพจิตที่ดี อยู่ในร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์

2. สรุปข้อมูลจากการประเมินตนเอง

2.1 สถานศึกษาจัดองค์กรและบริหารงานโดยยึดปรัชญาและธรรมเนียมโรงเรียน แผนยุทธศาสตร์ งานโครงการต่างๆ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ได้ตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา มีทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

2.2 จุดพัฒนาคือ สร้างเครือข่าย เผยแพร่กิจกรรมความเป็นเลิศทางวิชาการ และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

2.3 นวัตกรรมคือ กิจกรรมการแสดงกลองยาว กิจกรรมความเป็นเลิศทางวิชาการ ครูจัดทำหนังสือประกอบการเรียนการสอนเรื่องหนูรักวาปีปทุม เป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนรักท้องถิ่น ภูมิใจในท้องถิ่น ไม่คิดละทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิด

2.4 ผลการดำเนินงานสืบเนื่องจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกผลสืบเนื่องตามข้อเสนอแนะคือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทในฐานะผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริงเข้ามามีส่วนร่วมโดยสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดแผนงาน โครงการ กิจกรรม สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมและให้บริการแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

สรุปว่า จากการศึกษาบริบทของพื้นที่การวิจัยเป็นโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจาก สำนักงานรับรองมาตรฐาน ๔ทุกมาตรฐานและมีจุดที่พัฒนาคือการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ต่อยอดจากทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนซึ่งสถานศึกษาให้การรับรองแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยที่เปลี่ยนแนวคิดไม่เน้นจากการอ่านออก เขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2545 ข : 1) และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ว่า ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา

เพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 1) โรงเรียนบ้านจอกขวางได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับดีมากทุกมาตรฐานแต่จุดที่เป็นปัญหาและควรพัฒนาคือการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสาร ผู้วิจัยจึงได้นำผลการรายงานข้างต้น มาวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนการสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีทักษะการเขียนสื่อสารสูงขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

วิราภรณ์ เมืองซอง (2545 : 91) ได้วิจัยการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 เรื่อง นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสือภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาแผนการสอนและแบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสือเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลหนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้คือ หนังสือเรียน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.28 / 81.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการสอนและแบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้จากหนังสือเรียน เท่ากับ .57

สุจิตรา ทาสิราช (2545 : 98) ได้วิจัยการพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 เรื่องบุญบั้งไฟเมืองยโสธร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหนังสือเรียนที่มีคุณภาพ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้จากหนังสือเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านทรายมูล (ทรายมูลประชารายณ์) อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้คือ หนังสือเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือเรียนเรื่องบุญบั้งไฟเมืองยโสธรเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้ประกอบการเรียนภาษาไทยเรื่องบุญบั้งไฟเมืองยโสธร มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของผลการเรียนรู้จากหนังสือเรียนเท่ากับ 0.5915

พินิจ จันทร์ซ้าย (2546 : 83) ได้วิจัยการสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องบุญผะเหวดร้อยเอ็ด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสร้างหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสือและแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองกุง อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้คือ หนังสือเรียน แบบฝึกทักษะ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบภาคปฏิบัติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า หนังสือเรียนเรื่องบุญผะเหวดประสิทธิภาพ 83.36/81.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ มีค่าดัชนีประสิทธิผลของผลการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 56.98 นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยเรื่องบุญผะเหวดร้อยเอ็ด มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา อยู่ในระดับมาก

ลิขิต ศรีวรัย (2546 : 92) ได้วิจัยการพัฒนาหนังสือประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 เรื่องงานประเพณีไหลเทียนไฟ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสร้างหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้จากหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนกอกโพธิ์ค่ายเสรีวิทยา อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้คือ หนังสือเรียนแบบฝึกทักษะ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ผลการวิจัยพบว่า หนังสือเรียนงานประเพณีไหลเทียนไฟ

มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากแบบฝึกทักษะมีคุณภาพอยู่ในระดับดี แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 82.45/81.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยเรื่องงานประเพณีไหลเรือไฟ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของผลการเรียนรู้จากหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะเท่ากับ 0.57

สัมพันธ์ เอกรักษา (2546 : 87) ได้วิจัยการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยหนังสือเรื่องบ่อพันขัน ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์มุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาวแหวิทยาลัยอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 39 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและกลุ่มควบคุม จำนวน 19 คน ได้รับการสอนตามคู่มือครู เครื่องมือที่ใช้คือ หนังสือเรียน แบบฝึกทักษะ แผนการเรียนรู้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า หนังสือและแบบฝึกทักษะ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก แผนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.87/86.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่องบ่อพันขัน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และมีความพึงพอใจอยู่ระดับดีมาก

อำนาจ เลื่อมใส (2546 : 98) ได้วิจัยการสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องผ้าน้ำย่อย โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ สร้างหนังสือเรียนที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของผลการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้ หนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะ และเพื่อศึกษาพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสือและแบบฝึกทักษะกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองหนองพอก อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้คือ หนังสือเรียน แบบฝึกทักษะ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลระหว่างเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผลการวิจัยพบว่า หนังสือเรียนเรื่องผาน้ำย่อย มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.56/83.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 83.56/83.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ มีค่าดัชนีประสิทธิผลของผลการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้ หนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะเท่ากับ 0.5639 นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยเรื่องผาน้ำย่อย มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา อยู่ในระดับมากที่สุด

วิจิตรา อาวิจัย (2547 : 148) ได้พัฒนาแผนบูรณาการและหนังสือเรียนภาษาไทยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องลอยกระทง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาแผนบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พัฒนาหนังสือเรียนภาษาไทยเรื่องลอยกระทง พัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องลอยกระทงที่มีคุณภาพ ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนบูรณาการศึกษาคความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 29 คน โรงเรียนอาจสามารถ อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เครื่องมือคือ แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการจำนวน 27 แผน หนังสือประกอบการเรียนรู้ เรื่องลอยกระทง จำนวน 1 เล่ม แบบฝึกทักษะจำนวน 8 ชุด แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมอย่างหลากหลายเกิดความชำนาญในการใช้ทักษะสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นผู้นำ กล้าพูดกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ ร้อยละ 61.71 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนบูรณาการเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาษาไทย

มาลินี ระถิ (2547 : 153) ได้พัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 เรื่องของดีเมืองมหาสารคามชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหมีเหล่าน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 จังหวัดมหาสารคาม นักเรียนจำนวน 16 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 70.46 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน

เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ .05 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา อยู่ในระดับมาก

วิเศษ แผลวไสย (2547 : 108) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องลูกอ๊อดหาแม่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องลูกอ๊อดหาแม่ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.85/85.05

ลำปาง อิงอาจ (2547 : 108) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนแบบบูรณาการเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่องบึงเกลือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.00 / 86.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้และดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องบึงเกลือ มีค่าเท่ากับ 0.6673 แสดงว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.73

อรทัย โพธิมันต์ (2547 : 164) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนแบบบูรณาการเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง กลองยาวบ้านหนู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.60 / 82.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง กลองยาวบ้านหนู มีค่าเท่ากับ 0.5670 แสดงว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.70

อรไท อานนทสกุล (2547 : 107) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง หมีใหญ่กับหมาป่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องหมีใหญ่กับหมาป่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.50 / 82.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ หนังสือเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง หมีใหญ่กับหมาป่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคุณภาพเท่ากับ 4.30 ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง หมีใหญ่กับหมาป่า 0.5392 ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง หมีใหญ่กับหมาป่า อยู่ในระดับมาก

อัมพร วงษา (2547 : 86) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เรื่องเล่าเมืองช้าง ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เรื่องเล่าเมืองช้าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 90.65 / 91.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ หนังสือเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เรื่องเล่าเมืองช้าง มีคุณภาพอยู่ในระดับดี และแบบฝึกทักษะมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เรื่องเล่าเมืองช้าง 0.8812 แสดงว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 88.12

ไพโรจน์ วิทยาไพโรจน์ (2549 : 102) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมด้วย แผนการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เที้ยวสวนนก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เที้ยวสวนนก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.80 / 88.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ หนังสือเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เที้ยวสวนนก มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และแบบฝึกทักษะมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เที้ยวสวนนก 0.7924 แสดงว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 79.24 ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เที้ยวสวนนก อยู่ในระดับมาก

จันทร์ฉาย ปักเขตานัง (2550 : 88) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ภาษาไทยโดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง นกแขกเต้าผู้กตัญญู กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 30 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง นกแขกเต้าผู้กตัญญู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 90.86/89.77 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง นกแขกเต้าผู้กตัญญู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.8191 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 81.91 นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาประกอบการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง นกแขกเต้าผู้กตัญญู มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีทักษะ 4 คือ การดู ฟัง พูด อ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ เข้าใจธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น มีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเป็นผู้นำ ผู้ตาม เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น กล้าแสดงออก มีพัฒนาการด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และ ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

2. งานวิจัยต่างประเทศ

อชเมด (Ahmed. 2000 : 3032-B) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแบบแผนการสะกดคำตามหน่วยเสียงและตามอักษรวิธีในชั้นประถมศึกษาของสหรัฐจัดการสะกดคำเบื้องต้นและนำไปทดสอบเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง 5 จำนวน 390 คน แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยคำที่ไม่มี ความหมายพยางค์เดียว และสองพยางค์ จำนวน 35 คำและมุ่งเป้าไปที่แบบแผนการสะกดคำ 3 แบบแผน คือ การถอดรหัสหน่วยเสียงอย่างเดียว ความรู้เรื่องกฎทางอักษรวิธีอย่างเดียว และการรวมการถอดรหัสหน่วยเสียงกับความรู้เรื่องกฎทางอักษรวิธีเข้าอยู่ในคำคำเดียว ผลการศึกษาพบว่า มีแนวโน้มทางการพัฒนาที่ชัดเจนในแบบแผนการสะกดคำทั้งสามแบบแผนในทั้ง 4 ระดับชั้นเรียน การปฏิบัติการสะกดคำในกลุ่มตัวอย่างอิสระสองกลุ่มและผลปรากฏว่ามีแนวโน้มทางพฤติกรรมเหมือนกัน และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับ 4 ระหว่างชั้นปีที่ 2 กับ 5 ระหว่างชั้นปีที่ 3 กับ 4 ระหว่างชั้นปีที่ 3 กับ 5 ภายในแต่ละชั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในการปฏิบัติระหว่างแบบแผนการสะกดคำอย่างเดียวกับแบบแผนการสะกดคำตามอักษรวิธีอย่างเดียว และระหว่างแบบแผนการสะกดคำแบบถอดรหัสหน่วยเสียงอย่างเดียวกับแบบแผนการสะกดคำแบบถอดรหัสอย่างเดียว แบบแผนการสะกดคำตามอักษรวิธีจากแบบแผนการสะกดคำทั้ง 3 แบบแผนที่ประเมินแล้วนั้น คำที่ต้องการความรู้เรื่องกฎของอักษรวิธี เป็นวิธีที่ยากที่สุด เนื่องจากการสะสมคำที่มีการเปลี่ยนแปลงทางหน่วยคำและทางหน่วยเสียงอยู่ด้วย ทำให้นักเรียนทั้ง 4 ระดับชั้นมีความผิดพลาดในการสะกดคำมากที่สุด

บรูคส์ (Brooks. 2000 : 2854-A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนของครู กับการสอนการอ่านและเขียนของครูในระดับประถมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนีย นิวแฮมเชอร์ นิวเจอร์ซี นิวยอร์ก และเท็กซัส โดยมีสมมุติฐานว่า โดยทั่วไปครูไม่เตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักการศึกษาและโปรแกรมการผลิตครูทั่วประเทศ ที่จะต้องทำให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นนักอ่านและ

นักเขียนที่ดี เพื่อนันทนาการ การฝึกอ่านและเขียนของครูนั่นเป็นบทบาทธรรมดาที่จะต้องกระทำ ในขณะที่เดียวกันครูส่วนมากถือว่าเป็นปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความสนใจและความจำเป็นของนักเรียนรัฐ เขตการศึกษา รวมทั้งหลักสูตร นั้นมีอิทธิพลเหนือกว่าการฝึกอ่านและเขียนของครู กล่าวโดยสรุปได้ว่า งานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้สนับสนุนสมมุติฐานมากนัก เพราะได้ค้นพบว่า การอ่านและเขียนของครูมีอิทธิพลต่อการสอนอ่านและเขียนไม่มากนัก

บูชาร์ด (Bouchard, 2002 : 541-A) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ทั้ง ๆ ที่มีความสัมพันธ์อย่างมากระหว่างการอ่านกับการสะกดคำ แต่การปฏิบัติงานการอ่านและการสะกดคำของนักเรียนก็มักจะยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องตามความคิดพลาคของคำ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่องคำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า การปฏิบัติการอ่านของนักเรียนดีกว่าการปฏิบัติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครู ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การให้คะแนนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำ แต่ก็ไม่เพียงพอสำหรับการศึกษาในการสอนข้อค้นพบเหล่านี้ ซึ่งแนะนำให้เห็นการพิจารณาที่ตรงประเด็น 4 ประการ ที่จำเป็นต้องกล่าวถึงในการวิเคราะห์ ๆ ความคิดในการอ่านและการสะกดคำ ดังนี้ ประการแรก กลุ่มตัวอย่างความคิดในการอ่านและการสะกดคำ จำเป็นต้องมากพอที่จะต้องเป็นตัวแทนของการพัฒนาความรู้เรื่องคำของนักเรียนได้ ประการที่สอง การวิเคราะห์ความคิดซึ่งได้แก่ ความคิดจากการทางภาษาศาสตร์ที่แตกต่างกัน จำเป็นต้องพิจารณาระดับหน้าที่สำหรับประเภทของงานแต่ละประเภท ยิ่งไปกว่านั้นการวิเคราะห์ความคิดพลาค พบว่า นักเรียนใช้ความประสมประสานกลยุทธ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันไม่เฉพาะคำบอกไปทางอักษรวิธีในการอ่านและสะกดคำเท่านั้น

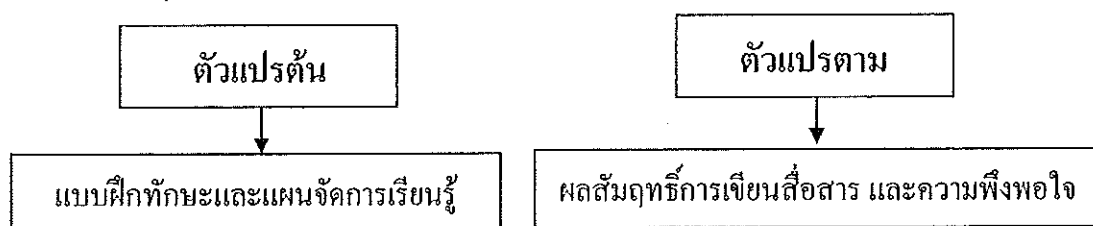
การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการอ่านและการเขียน อันส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ย่านได้ง่าย และมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนไปพร้อม ๆ กัน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน และเชื่อมโยงให้กลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ พัฒนาได้อย่างรวดเร็วขึ้นสำหรับหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะ นั้น เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนและเรียนรู้ในเนื้อหาสาระอยู่ใกล้ตัว จึงทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อเชื่อมโยงความรู้สู่ท้องถิ่น การได้ฝึกปฏิบัติจากแบบฝึกทักษะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับ

ความสามารถของผู้เรียน ทำให้ไม่น่าเบื่อซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาทักษะทางภาษาในทุก ๆ โดยเฉพาะการสื่อสารที่ส่งผลให้การเขียนสื่อสารมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นต่อไป

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวแล้ว สรุปได้ว่า การเรียนการสอนภาษาไทย ที่มีปัญหาทักษะการเขียนสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสาร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้แบบฝึกทักษะยังช่วยให้การเรียนการสอนน่าสนใจ เพลิดเพลินสนุกสนาน ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า แบบฝึกทักษะแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นสื่อการเรียนที่สนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะมุ่งประสบการณ์ภาษา จากทฤษฎีการสื่อสารของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (วิลลาร์ดน์ สุนทรโรจน์. 2549 : 60) และทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ ที่ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ การกระทำบ่อย ๆ การนำไปใช้ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้คงทนถาวร เกิดความมั่นคง (ทิสนา เขมมณี. 2550 : 51) ทำให้นักเรียนเขียนสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน

ภาพประกอบที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย